

A Nagy Nemzetgyűlés ülészakának munkálatai

Az alkalmazottak pihenőszabadságáról szóló törvénytervezet ismertetése

(Folytatás az I. oldalról)

nyos alkalmazott-kategóriák számára, akik különleges körülmények között dolgoznak, mint például sugárhajtóműves és turbósugárhajtóműves repülőgépek navigációs személyzete és rádióaktív közegben dolgozó alkalmazottak.

Ugyanakkor két munkanaptól öt munkanapig terjedő pót szabadságot irányoztak elő azoknak az alkalmazottaknak, akik vezető munkát végeznek a gazdaság, a tudomány és a kultúra különböző területein. E szabadság megadását indokoltá teszi az illető tisztségekkel járó felelősség és sokrétű feladat.

A törvénytervezet előírja továbbá, hogy a tanszemélyzet az oktatás minden fókáján iskolai, illetve az egyetemi vakációval azonos időtartamú évi pihenőszabadsághoz részesül, de csak akkor kaphatja meg azt teljesen, ha az egész iskolai, vagy egyetemi tanév folyamán dolgozott.

Az új szabályozás rendelkezéseit kötelezi az egységeket, gondoskodniuk arról, hogy az alkalmazottak minden évben letöltsék a jogos pihenőszabadságukat a leszálló — a pihenőszabadsághoz való jog sértetlen, nem lehet ügylet tárgya, nem lehet róla lemondani, nem lehet azt korlátozni. Következéské-

pen, ha az alkalmazott munkaviszonya bármely okból megkezdődött, meg kell adni a pihenőszabadságát, joga van a szabadság pénzbeli ellenértékéhez, de természetesen csak annak arányában, hogy a munkaviszony megszűnését az illető évben nemnyit dolgozott.

A szabadságolás programját az egységek és az alkalmazottak érdekeinek figyelembe vételével kell összeállítani. Következésképpen a szabadságokat egész évre egyenlően kell osztani, hogy az év bármely szakában minden minisztériumban, gazdasági egységben és minden intézményben jelen legyenek a szolgálati és termelési feladatok optimális teljesítéséhez szükséges káderek. Nyilvánvaló azonban, hogy ha bizonyos egységek különböző okokból fogva olykor kisebb mértékű tevékenységet folytatnak, az illető időszakokban több embernek adják ki a szabadságot.

A pihenőszabadságok időtartamának növelése közvetlenül összefügg az ország gazdasági potenciáljának fokozásával. Ennek nyomán a dolgozók több idejük lesz pihenésre, természetjárásra, üdülésre, fűrdőhelyi kezelésre és más tevékenységre. Azoknak a szerveknek tehát, amelyeknek hatáskörüknek fogva kötelességük megszervezni a

pihenés, a gyógykezelés, a természetjárás anyagi alapját, feladatuk intenzívebben foglalkozni az elszállásolási lehetőségek bővítésével, a kényelmi fok növelésével, a dolgozók jó kiszolgálásával.

Képviselő elvtársak és elvtársnők!

Ismertettem önök előtt az alkalmazottak pihenőszabadságáról szóló törvénytervezet fő előírásait s a tervezet jóváhagyására ajánlom a Nagy Nemzetgyűlésnek. E máltanosságtól és mélyesleges humanizmustól áthatott, új szabályozó rendelkezésekkel tanusodik arról, hogy pártunk és államunk fő gondja, fő célja a dolgozók anyagi és kulturális jóléte.

A javasolt intézkedéseket azért fogadtathatjuk, mert egész népünk odaadással gazdag és eredményes munkát végez a román társadalom előrehaladásának biztosításáért.

Meggyőződésem, hogy hazánk állampolgárai, akiknek élete ezekkel az intézkedésekkel tovább javul, még nagyobb erőfeszítéseket tesznek a szocialista nemzetiség erősítésének és felvirágztatásának szolgálatában, a hazánk, Románia Szocialista Köztársaság sokoldalú fejlesztésére irányuló párt-politika valóra váltásáért.

(3) Különleges munkakörülmények a következők:

a) ártalmas fizikai, kémiai vagy biológiai tényezők hatása miatt az egészségre káros munkakörülmények;

b) a szervezetet nagyobb alkalmazkodási erőfeszítésre készítő mikroklíma által okozott nehéz munkakörülmények, valamint olyan munkakörülmények, amelyek fizikai vagy neuropszichikai túlterheléssel járnak;

c) baleset vagy megbetegedés kockázatával járó veszélyes munkakörülmények.

(4) A Minisztertanács megállapítja azokat a szempontokat, amelyek alapján a minisztériumok és a többi központi szerv javaslatára a Munkaügyi Minisztérium az Egységügyi Minisztériummal együtt, a Szakszervezetek Általános Szövetségének Központi Tanácsával közös megegyezésben, meghatározza a különleges körülményű munkahelyeket, valamint a pót szabadság tartamát minden ilyen helyen.

3. SZAKASZ. — (1) A vezető funkciókat vagy ezekhez hasonló funkciókat betöltő alkalmazottaknak joguk van 2—5 munkanap pót szabadsághoz.

(2) Az 1. bekezdésben megjelölt funkciókat és ezeket megillető pót szabadság maximális tartalmát, az egyes funkciókhoz való felelősség, a feladatok sokrétűsége és fontossága arányában differenciálisan, a minisztériumok és a többi központi szerv javaslatára a Munkaügyi Minisztérium állapítja meg, közösen egyetértésben a Szervezési és Berugyi Állami Bizottsággal és a Szakszervezetek Általános Szövetségének Központi Tanácsával.

4. SZAKASZ. — A pót szabadságok tartamát minden alkalmazott számára külön állapítják meg, annak arányában, hogy a szabadságot megelőző 12 hónapban mennyi időt dolgozott az 1. és 3. szakaszban feltüntetett funkciókban vagy körülmények között.

5. SZAKASZ. — (1) Az évi pihenőszabadság tartama, amely az 1. és 2. szakaszban előirányzott szabadságok összegezéséből adódik, nem haladhatja meg a 30 munkanapot.

(2) A 2. szakasz 2. bekezdésben feltüntetett munkahelyek számára a Minisztertanács 30 munkanapnál hosszabb tartamú évi pihenőszabadságot állapíthat meg.

6. SZAKASZ. — (1) A tanszemélyzet évi pihenőszabadságának tartama az oktatás minden fókáján egyenlő az iskolai vagy egyetemi szünetidő törvényes tartamával.

(2) A tanszemélyzet akkor kap teljes tartamú szabadságot, ha az egész iskolai vagy egyetemi évben dolgozott. Ha alkalmazottja az iskolai, vagy az egyetemi év megkezdése után történt, szabadságának tartama a munkaszervezős megközelítés és az illető év vége közötti idővel arányos.

7. SZAKASZ. — Azok az alkalmazottak, akiket szerződés alapján más országokba küldenek dolgozni vagy szolgáltatásokat végezni, a külföldi megrendelővel kötött szerződésben megállapított pihenőszabadságot kaphják. Ezek az alkalmazottak legalább ugyanolyan tartamú szabadságot fognak részesülni, mint amilyen a jelen törvény előírásai alapján megilletné őket.

8. SZAKASZ. — (1) Azoknak az alkalmazottaknak, akik az egész naptári év alatt ideiglenesen munkaképtelenek voltak, abban az évben nincs joguk pihenőszabadsághoz.

(2) Abban az esetben, ha az ideiglenes munkaképtelenség 12 hónapig vagy annál hosszabb ideig tartott és kiterjedt két egymást követő naptári évre, az alkalmazottaknak joguk van egyszeri pihenőszabadsághoz tevékenységük újakezdésének évében, ha a munkaképtesség idejében elvesztése évében nem kaptak szabadságot.

9. SZAKASZ. — (1) Azoknak az alkalmazottaknak, akik a pihenőszabadságot megelőző 12 hónapban összesen 30 napot meghaladó fizetés nélküli szabadságban részesültek a pihenőszabadság tartamát a 30 napon túli idő arányában csökkentik. A csökkentésnél csak a 30 napos időszakokat veszik figyelembe.

(2) Az 1. bekezdés előírásai nem alkalmazandók abban az esetben, ha a fizetés nélküli szabadságot az egység tevékenységének idejében csökkentése miatt adták.

10. SZAKASZ. — (1) Azok az alkalmazottak, akik halmozás folytán alapfunkciójukon kívül még egy funkciót betöltenek, csak az alapfunkciótól járó fizetett pihenőszabadságra jogosultak.

(2) Az az egység, ahol az alkalmazottak második állása van, kérésükre fizetés nélküli szabadságot ad az alapfunkciójuk után járó pihenőszabadság napjaira.

11. SZAKASZ. — (1) Azok az alkalmazottak, akik a jelen törvény érvénybe lépése után beszüntítik tevékenységüket munkaszervezősnek a Munkatörvénykönyv 19. szakasza vagy 20. szakasza c. f. vagy g. betűje alapján történt felbontása miatt, utólagos alkalmaztatásuk után, az első két évben az 1. szakaszban előirányzott minimális tartamú szabadságot kaphják. A csökkentett szabadság évi követő években összes szolgálati éveiknek megfelelő szabadságot kapnak.

(2) Az 1. bekezdés előírásai nem alkalmazandók:

a) azokra az alkalmazottakra, akik munkaszervezősnek a Munkatörvénykönyv 19. szakasza alapján, a törvénykönyv 133 (1) szakasza 1. bekezdésének c. betűjénél feltüntetett okok miatt történt felbontása után az ebben a rendelkezésben előírt határidőn belül ismét bekapcsolódnak a munkába;

b) azokra az alkalmazottakra, akiket munkaszervezősnek a Munkatörvénykönyv 20. szakaszának g. betűje alapján történt felbontása után felmentettek, hatálytalanították az ellenük indított bünvádi eljárást, megszüntették a bünvádi pert, vagy a bünvádi eljárást ellenük;

c) azokra az alkalmazottakra, akik egy vagy több hét éven aluli gyermeket nevelnek, ha a tevékenység megszakítása után ismét bekapcsolódtak a munkába, attól az időponttól számított 90 napon belül, amikor a gyermekek betöltötték ezt a kort.

12. SZAKASZ. — (1) Az egység vezetősége köteles megtenni az összes intézkedéseket, hogy az alkalmazottak minél naptári évben kivegyék a jogos pihenőszabadságukat.

(2) A pihenőszabadsághoz való jog nem lehet ügylet tárgya, nem lehet róla lemondani, vagy azt korlátozni. Minden ilyen aktus jog szerint semmis.

(3) A pihenőszabadságokat az év végén irányozza elő a következő évre az egység vezetősége az egységben működő szakszervezeti szervek egyetértésben. A szabadságok időtartamát az egész évre felosztva kell megállapítani, figyelembe véve a tevékenység jó menének érdekeit és az alkalmazottak érdekeit.

(4) Az előadásokat és hangversenyeket tartó művészeti intézmények művészkádereit és művészeti szakkádereit megillető pihenőszabadságot rendszerint a két évad közötti időszakban kell előirányezni.

(5) Az új alkalmazottak és az olyan utólag alkalmazottak számára, akiknek a szolgálati éveit a Munkatörvénykönyv előírásai értelmében megszakadtak, az első szabadság csak 11 havi megszakítás nélküli munkaidő letöltése után irányozható elő. Abban az esetben, ha a 11 hónap abban a naptári évben telik le, amikor az alkalmazott bekapcsolódott, vagy utólag bekapcsolódott a munkába, a szabadság tartama arányos lesz a bekapcsolódás vagy az utólagos bekapcsolódás időpontja és az illető naptári év vége közötti idővel; ha a 11 hónap a következő naptári évben telik le, az első szabadságot abban az évben adják ki és tartamához az illető évre járó teljes szabadságon kívül hozzáadják az előző évben ledolgozott időnek megfelelő szabadságot is.

13. SZAKASZ. — (1) A pihenőszabadságoknak a 12. szakasz értelmében megállapított időrendjét módosítani kell s a szabadságot újra elő kell irányozni és az illető naptári év végéig ki kell adni a következő esetekben:

a) ha az alkalmazott ideiglenesen munkaképtelen;

b) ha az alkalmazott a szülési szabadság előtt vagy közvetlenül utána kér pihenőszabadságot;

c) ha az alkalmazottat állami vagy társadalmi kötelezettségeket kell teljesítenie;

d) ha az alkalmazottat a tényleges katonai szolgálaton kívüli katonai kötelezettségeket kell teljesítenie;

e) ha az alkalmazott szakmai vagy politikai tanfolyamot végez vagy kell hogy végezzen;

f) ha az alkalmazottat orvosi ajánlásra kezelésben kell részesíteni fűrdő- vagy üdülőhelyen az évről évre bizonyos időszakában. Ebben az esetben a szabadság időpontját az orvosi ajánlásnak megfelelően állapítják meg;

g) ha a szabadságok időrendjét előirányozása után előállt alapos okokból kifolyólag a szolgálat érdekei megkívánják az alkalmazottat a munkában való jelenlétét abban az időszakban, amelyre a szabadságot kiutították, valamint abban az esetben, ha az alkalmazott személyes érdekekből kéri a szabadság időpontjának megváltoztatását és a polgári érdekei megengedik azt.

(2) Ha az alkalmazottak pihenőszabadsága alatt áll az 1. bekezdés a. c. d. és e. betűinél feltüntetett helyzetek valamelyike, a szabadságot fel kell szakítani.

A szabadság fennmaradó napjai az illető helyzet megszűnte után töltendők le, hacsak ez nem lehetséges, újabb időpontot kell megállapítani erre.

14. SZAKASZ. — (1) Az alkalmazottak az egység vezetőségének az egységben működő szakszervezeti szerv hozzájárulásával kibocsátott írásbeli rendelkezése után visszahívhatók szabadságáról, de csakis olyan előre nem látott, sürgető szolgálati szükségletekből kifolyólag, amelyek feltétlenül szükségessé teszik a alkalmazott jelenlétét az egységben. Ilyen esetekben a szabadságot felbontás nélkül, a fennmaradó szabadságnapokat pedig a 13. szakasz 2. bekezdésében megjelölt feltételeknek megfelelően újra előirányozzák.

(2) A szabadságról való visszahívás esetén a alkalmazottaknak joguk van az azazási költségeknél és a szabadság más helységeiben töltésével kapcsolatos költségeknek a megtérítéséért azoknak az egységeknek az eljé, amelyekkel külön, a visszahívás miatt már nem élvezhették szolgáltatásokra fordítottak.

15. SZAKASZ. — (1) Az a pihenőszabadságot, amelyet a 13. és 14. szakaszban feltüntetett okok miatt nem börttek le valamely naptári év folyamán, a következő naptári évbe kell kivenni az illető évre járó szabadsággal egyetértéssel vagy külön.

(2) Tilos egyetlen naptári év folyamán több mint két egymást követő évre írni pihenőszabadságot letölténi.

(3) A 18 éven aluli ifjak és a különleges munkakörülmények között dolgozó alkalmazottak szabadsága nem halasztható el és nem irányozható elő a következő évre szolgálati idejéből vagy az alkalmazottak idejéből.

16. SZAKASZ. — Az egység vezetősége köteles legalább 15 nappal előbb tudomást adni az illető alkalmazottnak szabadsága megkezdésének időpontját.

17. SZAKASZ. — (1) A pihenőszabadság időszakára az alkalmazottakra joguk van az utóbbi 12 hónap napi átlagos fizetésük alapján kiszámított szabadságpénzhez, amely öre fizetendő.

(2) A napi átlagos fizetés úgy kell kiszámítani, hogy az 1. bekezdésben megjelölt időszak folyamán elért átlagos jövedelmek összegét elosztják a számítás alapját képező hónapok számával, majd pedig 5.5-tel, a havi átlagos munkanapok számával.

(3) Abban az esetben, ha a figyelembe vett 12 hónap folyamán az alkalmazott ideiglenesen munkaképtelen volt, 30 napnál kisebb fizetés nélküli szabadságon, a 9. szakasz második bekezdésében foglalt fizetés nélküli szabadságon, tanulmányi szabadságon volt, behívott, vagy a hibáján kívül szünetelő tevékenység miatt nem dolgozott, a szóban forgó időszakból nem veszik figyelembe a szabadságpénz kiszámításánál.

18. SZAKASZ. — (1) A más helbe kihelyezett alkalmazottaknak a kihelyezés idején kapja meg pihenőszabadságát, joga van az azai költségek megtérítéséhez, visszahívásból a helységeiből, ah. kihelyezték, abba a helységebe, ahol a szerződés értelmében munkahelye van.

Ha az áthelyezett alkalmazottnak nem kaptak pihenőszabadságot a szakszervezet, amely áthelyezte a szabadságot az egységhez, megadja meg, ahová áthelyezték a szabadságpénzt a két egység között, annak az időnek arányában, amelyet az alkalmazott az illető időszakban a szóban forgó naptári év folyamán dolgozott.

19. SZAKASZ. — (1) Az évi pihenőszabadság pénzbeli kompenzációját csak a következő esetekben megengedve:

a) ha az alkalmazott munkaszervezős szabadság letöltése előtt szünet;

b) ha az alkalmazottat 12 hónapnál hosszabb időre kiemelik a nevelésből;

c) ha az alkalmazottat behívják egyenes katonai szolgálatainak időtartama alatt, amelyeket a szolgálatának teljesítésére vagy a katonai tartalékos tiszteket képző katonai iskolákba.

(2) Az alkalmazott halála esetén a pénzbeli kompenzációt az illető családtagjainak — házastársnak, gyermekének, szülőiknek adják.

(3) A pihenőszabadság pénzbeli kompenzációját a szabadságpénz kiszámítására előírt szabályoknak megfelelően számítják ki. A kompenzációt kiszámításánál azokkal az évekkel arányos szabadságot veszik figyelembe, amelyeken az alkalmazottak nem részesültek ebben a jogban.

(4) A pihenőszabadság meg nem adása maga után vonja az egység vezetőségének felvételét felelősségre vonását, valamint teljes anyagi felelősséget azért az összegért, amelyet a fel nem használt szabadság miatt kártérítésként fizetnek az alkalmazottnak, s amelynek mennyiségét a 3. bekezdés előírásai szerint állapítják meg.

(5) Abban az esetben, ha az alkalmazottat a pihenőszabadság letöltése után megszünt a munkaszervezős a 11. szakaszban foglalt okok miatt, kivéve az ugyanezen szakasz 2. bekezdésében foglalt okokat, az illető köteles visszatérni az egységnek a szabadságpénz egy részét, az az összeg megfelel azon év le nem dolgozott időszakának, amelyre a szabadságot kaptak.

20. SZAKASZ. — A meghatározott időtartamú munkaszervezős alkalmazottak csak akkor kaphják meg a pihenőszabadságot, ha ugyanannál az egységnél 11 hónapig megszakítás nélkül dolgoztak.

21. SZAKASZ. — Az 1. szakaszban előírt pihenőszabadság időtartamának meghatározásánál figyelembe vett szolgálati időt az állami társadalombiztosítási nyugdíjra és a pénzügydíjra szóló, 1966. december 28-án 27. számú törvény 40. szakasza szerint állapítják meg.

22. SZAKASZ. — (1) A jelen törvény előírásai 1968. január 1-én lépnek érvénybe.

(2) Ugyanakkor az időpontban hatályát veszti a Munkatörvénykönyv 63—65. szakasza bekezdései és 74. szakasza; az 1957. június 15-i 261. számú törvényerejű rendelet az évi pihenőszabadságok szabályozásáról az általános, szakmai és műszaki oktatásban; a polgári repülés hivatásos navigációs személyzete jogainak megállapításáról szóló, 1953. október 20-i 416. számú törvényerejű rendelet 8. szakasza; a pihenőszabadságok nyújtásáról szóló, 1951. március 16-i 186. számú Minisztertanács határozat; a pihenőszabadságok nyújtásáról szóló, 186/1951. számú minisztertanács határozat; a pihenőszabadságok nyújtásáról szóló, 1951. december 26-i 1523. számú minisztertanács határozat; a mezőgazdasági szektorban dolgozó alkalmazottak pihenőszabadságáról szóló, 1953. június 22-i 2070. számú minisztertanács határozat; az 1951. december 26-i 1523. számú minisztertanács határozat előírásainak a Fémipari Minisztérium és a Gépgyártóipari Minisztérium keretében tartozó egyes építkezési vállalatok alkalmazottaira való kiterjesztéséről szóló, 1954. február 17-i 235. számú minisztertanács határozat; a Minisztertanács 1959. december 9-i 170. számú rendelkezése arról, hogy terjeszték ki az 1523/1951. számú minisztertanács határozat a Geológiai Bizottságnak alárendelt „Prospekciuni” kutatóvállalat és laboratóriumok alkalmazottaira is; a nem szakképzett munkaerő szervezett toborzásáról és elosztásáról szóló, 1952. szeptember 18-i 1842. számú minisztertanács határozat 27. szakasza; a munkálato, vagy szolgáltatások végzésére külföldre küldött szakszemélyzetet az országban megillető jogokról szóló, 1963. március 8-i 79. számú minisztertanács határozat 5. szakasza; az 1965. március 22-i 112. számú törvényerejű rendeletnek azok az intézkedései, amelyek a nehezen elviselhető éghajlatú országokba dolgozni küldött alkalmazottak pót szabadságának időtartamára vonatkoznak, valamint a jelen törvénnyel ellentétes minden más rendelkezés.

Az egészségügyi, népjóléti és társadalombiztosítási és a jogügyi bizottság jelentése az alkalmazottak pihenőszabadságáról szóló törvénytervezetről — Előterjesztette Ștefan Milcu, képviselő —

Az egészségügyi, népjóléti és társadalombiztosítási bizottság és a jogügyi bizottság 1967. december 21-én és 26-án együttes ülést tartott, megvitatta az alkalmazottak pihenőszabadságáról szóló törvénytervezetet és megállapította, hogy az a dolgozók anyagi és szellemi életkörülményeinek szüntelen javítását szolgáló általános intézkedések keretében igen fontos szabályozó jellegű intézkedéseket szögez le. A törvénytervezet egyik jellegzetessége az, hogy harmonikusan egybeegyeztetve ezt a törekvést, amely egybenként pártunk és államunk egész politikai és szervezőmunkájának fő célja, a természetis hatékonyabb állandó növelésének az összes nemzetgazdasági ágakban, minden vállalatban és intézményben jelentkező szükségleteivel.

A törvénytervezet a feladatokkal összhangban növeli a pihenőszabadság időtartamát, s jobb feltételeket teremt az alkalmazottak pihenésére, munkatermékenységük gyarapítására.

Az említett feladatok szellemében a törvénytervezet az alkalmazottak szolgálati idejét nyilvánítja a pihenőszabadság meghatározásának fő kritériumává. E szempontnak megfelelően azok az alkalmazottak, akik szakadatlan munkájukkal és tapasztalatukkal fokozott mértékben hozzájárultak az ország haladásához, több pihenőszabadságot élveznek, mint azok, akiknek szolgálati idejük kevesebb, s munkaképességük nem használódott el annyira.

A törvénytervezet ösztönzi a káderek állandósítását, s a munkafegyelm erősítésének újabb tényezőjét vezeti be a vállalatok és az intézmények életébe, amennyiben előírja, hogy ha valamely alkalmazott a megszakított szolgálati idő megőrzésére fel nem jött, sőt körülmények között változtat munkahelyét, két évig nincs joga a szolgálati idővel arányos nagyobb pihenőszabadsághoz, s ebben az esetben — az említett időszakra — csak a 15 munkanapot kitevő minimumot kaphja.

A dolgozók anyagi és kulturális életszínvonalának szüntelen emelésének törekvése szorosan összefonódik a termelőmunka hatékonyabbá tétele ösztönzésének feladatával, amit az is bizonyít, hogy a törvénytervezet pót szabadságot irányoz elő a különleges — ártalmas, nehéz vagy veszélyes — munkakörülmények között dolgozó alkalmazottak számára. E pót szabadságok időtartama attól függ, hogy az illetők munkahelye sajátosságainál fogva mennyiben befolyásolható az egészségi állapotot és a munkaképességet.

Tekintettel arra, hogy a vezető tisztségű alkalmazottak munkája nagyobb felelősséggel jár és jobban igénybe veszi az embert, a törvénytervezet 2—5 munkanapot kitevő pót szabadságot irányoz elő a vezető tisztségű dolgozóknak. A törvénytervezet figyelembe veszi a tanfolyamok munkájának sajátosságait, nevezetesen azt, hogy az oktatói tevékenység vakáció idején

szünetel, s leszögezi, hogy a tanfolyam tagok pihenőszabadságának időtartama azonos az iskolai vagy egyetemi vakáció időtartamával.

Annak a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően, miszerint a pihenőszabadság a munkaerő helyettesítését szolgálja, a törvénytervezet leszögezi, hogy az egy évre munkaképtelennek nyilvánított személyeknek az illető esztendőben nincs joguk pihenőszabadsághoz.

Annak érdekében, hogy a pihenőszabadságra vonatkozó rendelkezések megfelelően a pihenőszabadság intézménye céljainak, a törvény a következő jogi biztosítékokkal szolgál: tilos elhalasztani vagy megszakítani a szabadságot, kivéve azokat az eseteket, ha előre nem látott és sürgető szolgálati érdek feltétlenül megköveteli az alkalmazott jelenlétét az illető egységben tilos továbbá pénzben kifizetni a ki nem vett pihenőszabadságot, kivéve, ha az alkalmazott munkaviszonya megszűnik, ha 12 hónapnál hosszabb időre kiemelik a termelésből, illetve ha tényleges katonai szolgálata hívják be.

Tekintettel arra, hogy a törvénytervezet szabályozó rendelkezéseit jelentősen előmozdítja a szocialista építés magasabb fokú kiteljesítése jelenlegi szakaszában, előtűnik álló feladatok valóra váltását, az egészségügyi, népjóléti és társadalombiztosítási bizottság és a jogügyi bizottság előzetes javasolása a törvénytervezetet az előterjesztett formában.

TÖRVÉNY az alkalmazottak pihenőszabadságáról

Románia Szocialista Köztársaság Nagy Nemzetgyűlése elfogadja az alábbi törvényt

1. — SZAKASZ. — (1) Az alkalmazottaknak joguk van minden naptári évben 15—24 munkanapos

időtartamú fizetett pihenőszabadsághoz, szolgálati évek arányában, a következők szerint:

Szolgálati évek	A szabadság tartama
5 évig	15 munkanap
— 5-től 8 évig	16 munkanap
— 8-tól 11 évig	17 munkanap
— 11-től 14 évig	18 munkanap
— 14-től 17 évig	19 munkanap
— 17-től 20 évig	21 munkanap
— 20 éven felül	24 munkanap

(2) A 18 éven aluli ifjak pihenőszabadságának tartama 18—24

munkanap, korukról függően, a következők szerint:

Evék száma	A szabadság tartama
— 16 éven alul	24 munkanap
— 16-tól 17 évig	21 munkanap
— 17-től 18 évig	18 munkanap

(3) Az 1. bekezdésben előirányzott szabadság tartamának megállapításakor annyi szolgálati évet kell figyelembe venni, amennyit az alkalmazott abban a naptári évben töltött be, amelyekben a szabadságot adják, bármilyen időpontban vették is azt ki.

(4) A 18 éven aluli ifjak szabadsága tartamának megállapításakor az illető naptári évben január 1-én betöltött kort kell tekintetbe venni.

2. SZAKASZ. — (1) A szolgálati évek arányában nyújtott szabadságon kívül a különleges munkakörülmények között dolgozó alkalmazottaknak joguk van 3—12 munkanapos pót szabadsághoz is.

(2) A Minisztertanács, bizonyos esetekben, 12 munkanapnál hosszabb pót szabadságot is megállapíthat olyan munkahelyeken, ahol a különleges körülmények hosszabb tartamú pihenést tesznek szükségessé.

A Nagy Nemzetgyűlés ülészakájának munkálatai

Az egyes bűncselekmények közkegyelemben részesítésére, egyes büntetések kegyelenben részesítésére és csökkentésére vonatkozó törvénytervezet ismertetése

Előterjesztette Adriar Dimitriu elvtárs, igazságügyminiszter

Képviselő elvtársak és képviselő elvtársak!

A Minisztertanács megbízásából megvizsgálás és elfogadás végett előterjeszttem az egyes bűncselekmények közkegyelemben részesítésére és egyes büntetések kegyelenben részesítésére és csökkentésére vonatkozó törvénytervezetet.

December 30-án lesz 20 éve a köztársaság kikiáltásának, ennek az emlékeztetés történelmi eseménynek, amely fontos helyet foglal el a hazánk fasiszta iga alóli felszabadulása után végbement nagy megújító átalakulások sorában.

A román nép, amely teljes mértékben ura sorsának, az ország aorsonak, a kommunista párt vezetésével kimagasló eredményeket ért el a politikai, a gazdasági és a társadalmi élet összes területein. Ezek az eredmények történelmi haladásnak újabb lépésként értékelhetők az országban, növelték Románia Szocialista Köztársaság tekintélyét a nemzetközi porondon.

A kizsákmányoló osztályok elűzése az ember ember általi kizsákmányolásának megszüntetése folytán a társadalom egységes jellegű lett, az összes dolgozók érdekeinek és törekvéseinek közössége alapján. A munkások, parasztok, értelmiségiek, az összes dolgozók — nemzetiségre való különbség nélkül — szoros egységbe, teljes csatlakozásuk a párt és a kormány bel- és külpolitikájához, a szocialista demokrácia szüntelen fejlesztése szikszálárddá teszi rendszerünket. A haza haladásának örösi erejét jelenli a szocializmus és a kommunizmus útján.

Azoknak a mélyreható változásoknak a nyomán, amelyek a társadalom anyagi körülményeiben bekövetkeztek, valamint a párt és az állam által kifejtett ideológiai és nevelő tevékenység nyomán mélyreható átalakulások következtek be az emberek erkölcsi és szellemi életében. A magatartás fejlődött ki a munka és a közvagyron iránt, növekedett a felelősségérzet a közösségi problémákkal és érdekekkel szemben, a szocializmus vívmányainak megismerésére. A szocializmus útje iránti odaadás, a forró hazafiság, a mélyszégyesszocialista humanizmus, a politikai és társadalmi életben való aktív részvétel népünk jellemvonásává váltak. Ezek testet öltenek abban a lelkes munkában, amelyet a Román Kommunista Párt IX. kongresszusa által az ország sokoldalú fejlesztésére kidolgozott program valóra váltásáért fejtenek ki, a tömegek kezdeményezésű részvételében a gazdaság és a kultúra, az államügyek vezetésében. A fejtett közvélemény hatalmas nevelési és megújító tényezővé vált a szocialista erkölcsi jellemvonásai művelésének hatékony eszközeként működik, egyre nagyobb mértékben járul hozzá a szocialista törvényesség megteremtéséhez, a bűncselekmények megelőzéséhez és leküzdéséhez.

A Román Kommunista Párt nemrég tartott Országos Konferenciájának határozatai távolokat nyitottak a társadalomunk, a szocialista demokrácia új és hatalmas fejlődésére, a dolgozók kezdeményezésének és alkotó képességének érvényesítésére a társadalmi tevékenység minden területén.

Tekintetbe véve mindezeket a szempontokat, társadalomunk jelenlegi fejlődési stádiumát, a köztársaság kikiáltásának 20. évfordulója alkalmából, államunk kegyelmi aktusaként javasoltam egyes bűncselekmények közkegyelemben részesítését és a Büntetőtörvénykönyvben vagy külön törvényekben foglalt cselekményekért elítélt jelentős számú személy kegyelemben részesítését.

A Nagy Nemzetgyűlés előterjesztett törvénytervezet előirányozza mindazoknak a bűncselekményeknek közkegyelemben részesítését, amelyekért 3 évig bezárólag terjedő fogházbüntetésre vagy pénzbüntetésre ítélték, valamint a tiltott határátlépés bűncselekményeinek közkegyelemben részesítését.

A tervezet külön rendelkezést tartalmaz azoknak a bűncselekményeknek közkegyelemben részesítéséről, amelyeket jelenleg külföldön letételezett román állampolgárok, vagy volt román állampolgárok követtek el.

Ugyanakkor előirányozta azoknak a személyeknek széles körű kegyelmezését, akiket 5 évig bezárólag terjedő fogházbüntetésre ítélték, valamint azokat, akiket nem szándékos bűncselekményekért ítélték el. Az egész törvényhozási munkát a Büntetőtörvénykönyvben foglalt rendelkezések előirányozták az összes 60. életévüket betöltött személyek, a terhes nők és az 5 éven aluli gyermekekkel ren-

delkező anyák, valamint a 10 évig bezárólag terjedő szabadságvesztés-büntetésre ítélt kiorak kegyelemben való részesítés.

A tervezet ugyanakkor előírja különböző mértésként az 5 és 12 év közötti büntetéseket, az állambiztonság ellen elkövetett bűncselekményekért írt büntetéseket, valamint az életfogytiglani kényszermunkára ítélt büntetésének 25 évi kényszermunkára való átváltoztatását.

Ugyancsak javalljuk, hogy a kihágásokért írt fogházbüntetéseket és pénzbüntetéseket ne hajtsák végre.

E törvénytervezet előirásai szervesen beilleszkednek a pártunk és államunk tevékenység vezérlő mélységeiben humista felfogásba — hogy lehetővé tegyünk azoknak az állampolgároknak, akik különböző bűncselekményeket követtek el, arra, hogy rehabilitálhassák magukat, visszatérjenek becsülettel a társadalom hasznos elemeivé váljanak és az legyenek a dolgozók sorában ország fejlesztésének műveiben.

Szocialista törvényünk szellemében, amely fenntartja a szocialista tulajdon — idszérünknek, az egész nép jólétének alapja — megvédésében találja a törvénytervezet nem adja meg közkegyelmet azoknak, akik a zsvagyon ellen cselekedtek és károztak a nemzetgazdaságnak. Az intézkedések bizonyítják azt a ténylegességet, amelyet az államnusi mind- azokkal a gonosztevők szemben, akik a nép munkájávértéstelet és gyűjött társadalmi nyont károsítják, ismételtlen hamulyozva azt az elszántást, amellyel küzdeni kell a tolvajok és szikkók ellen, a szocialista tulajdon szembeni

nemtörődömség és felelőtlenség ellen. Ugyanakkor előírja, hogy azok a külföldön letételezett román állampolgárok és volt román állampolgárok, akik a béke és az emberiség ellen követtek el bűncselekményeket, valamint azok, akik szándékos emberölés bűncselekményében vettek részt, nem részesülhetnek a jelen törvény rendelkezéseiben.

Allamunknak továbbra is a legszilárdabban kell fellépnie a külső reakciós erők minden arra irányuló próbálkozásával szemben, hogy csapust mérjenek rendszerünkre, a román nép érdekeire és vívmányai- ra. Az imperializmus fennállásának körülményei között az állami szerven- nek, az egész népek lankadatlan éberséget kell tanúsítania, állandó gondot kell fordítania államunk biztonságára és védelmi képességére.

Nem részesülnek kegyelemben azok a személyek, akik emberölést követtek el, szándékosan vagy akaratlanul megkárosították a közvagyont, nem szándékosan megölték két vagy több személyt, nem erőszakot követtek el, akik megvesztegetést fogadtak el, raboltak, mert ezek a cselekmények nagy társadalmi veszítést jelentenek. szöges ellentétben állnak a rendszerünkben meghonosított szocialista egyváltelési normákkal. Hasonlóképpen nem tartozik a törvénytervezet előirányzatai alá az állami szerven- nek apparátusának dolgozói ellen elkövetett erőszak. Ugyancsak kivételt képeznek a közkegyelem és a kegyelem alól a visszaeső bűnösök és azok, akik kivonultak magukat a büntetés végrehajtása alól.

Képviselő elvtársak!

A jelen törvénytervezetben foglalt intézkedések abból a meggyö-

ződésből fakadnak, hogy társadal- munk számos és erőteljes eszköz- sel rendelkezik, s ezekkel befolyá- solhatja és szocialista nevelésben részesítheti a honpolgárok töme- geit. A társadalomunkban meho- nosított viszonyok, amelyek az egyre magasabb szocialista öntudattal rendelkező, szabad emberek közötti együttműkö- dés és kölcsönös támogatás jellemző, alkalmas keretet te- remt mindannak erőteljes érvé- nyesítéséhez, ami haladó és érté- kes, az összes negatív jelenségek- nek a közvélemény erejével és az állami szerven tevékenysége után történő visszatartásához és kikü- szöböléséhez.

Az állami szerveneknek a társadalmi szervezetekkel együtt a jö- vőben is a legnagyobb figyelmet kell fordítaniuk az erkölcsi-állam- polgári nevelésre a lakosság legszé- lesebb körében, gondoskodniuk kell a nép érdekeit és akaratát kifejező törvényeink ismeretéről és tiszteletben tartásáról, környtele- kű fel kell lépniük a törvények bármilyen megszegésével szemben, behatárolni a társadalmi köte- lezettségüket, a társadalmi köte- lezettségekkel szembeni felelős- ségérzetet, hozzájárulva ezzel a párt és a kormány politikai vona- lának, az ország sokoldalú felvi- rágoztatása programjának mevva- lágoztatása szempontjából nagyvle- tőségű feltételek biztosításához.

A közkegyelemre és kegyelemben részesítésre vonatkozó törvénytervezet, amelyet elfogadás végett a Nagy Nemzet- gyűlés elé terjesztünk, kétszerte- lű államunk erejének, demokra- tiusának, szocialista rendszerünk szilárdságának erőteljes és meggyö- ző bizonyítéka.

A jogügyi bizottság jelentése az egyes bűncselekmények közkegyelemben részesítésére, egyes büntetések kegyelemben részesítésére és csökkentésére vonatkozó törvénytervezetről

Előterjesztette: Tudor Drăganu, képviselő

A Nagy Nemzetgyűlés jogügyi bizottsága megvizsgálva az egyes bűncselekmények közkegyelemben részesítésére, egyes büntetés- kegyelemben részesítésére és csökkentésére vonatkozó törvénytervezet, úgy véli, hogy a jelenlegi hűlm- nyek között, amikor a rom nép a párt vezetésével kiemelkő e- redményeket ért el a társadalmi élet valamennyi területén, letővé vált kegyelem alkalmazása köz- tarsaság XX. évfordulója alalmá- ból.

A párt és az állami szerven- nek által vezetett nevelőmunka eredményeként fokozatosan csökkent a kákak a száma, akik társadalomlenes tettekét követnek el, vagy megsze- gik a társadalmi együttélés szabá- lyait. Szüntelenül növekszik az köz- vélemény szerepe az ilyen jeles- segek leküzdésében.

Mindezen körülményekfigyelm- be véve, a törvénytervezet kitűs- tába helyezi azoknak a bűncsele- ményeknek, amelyekre 3 év terjedő büntetés irnak elő, a tiltott ha- tárátlépési bűncselekmények és a külföldön letételezett mán áll- ampolgárok és volt rom állam- polgárok által elkövetett becelek- nyeknek a közkegyelemben része- sítését.

Ezen a közkegyelemen kül, a tervezet előírja azon elítélt bűn- cselekmények teljes elengedését akiket

öt évig terjedő szabadságvesztésre ítélték és azokat, akiket nem szán- dékos bűncselekményekért ítélték el. Ezeket a kegyelemből fakadó in- gyezkedéseket kiegészíti az a mély humánus megfontolásból kiinduló intézkedés, amelynek értelmében megkegyelmezznek a 60 év betöl- tött elítélteknek, a terhes nőknek és azoknak az anyáknak, akiknek 5 évesnél kisebb gyermekük van, va- lamint a 10 évig terjedő büntetésre ítélt kiskorúaknak.

A tervezet előírja, hogy különbö- ző arányban csökkentésük az 5 és 12 év közötti büntetéseket és az áll- ambiztonság ellen elkövetett bűn- cselekményekért elítélt büntetést, valamint, hogy 25 évi kényszermu- munkára változtassák át az élet- fogytiglani kényszermunkára ítélt büntetést.

A törvény alkalmazásának ere- dményként szabaddá válnak a bebörtönözöttek mintegy 50 százalé- ka büntetéseszkéntben része- sítik azoknak az elítélteknek legna- gyobb részét, akik szabadságveszté- si büntetésre ítélték.

A közkegyelem alól kivételt ké- peznek a közvagyorra, a hatósági közeg elleni erőszakra vonatkozó bűncselekmények, az emberölésre vonatkozó és a béke és az emberi- ség ellen elkövetett bűncselekmé- nyek.

Azok a román állampolgárok, vagy volt román állampolgárok követtek el, akik a jelen törvény elfogadá- sának időpontjában külföldön van- nak letételezve.

1. SZAKASZ. Kegyelemben részesülnek: a) azok a bűncselekmények, amelyekre a Büntetőtörvénykönyv, vagy külön törvények 3 évig bezárólag terjedő szabadságvesztés- büntetésre, vagy pénzbüntetésre ítélték; b) azok a 60. életévüket betöltött személyek, terhes, vagy 5 éven alu- li gyermekekkel rendelkező nők és azok a kiskorúak, akiket 10 évig bezárólag terjedő büntetésre ítélték;

Nem részesülnek kegyelemben azok sem, akiket szándékos ember- ölésért, két, vagy több személy nem szándékos megöléséért ítélték el, valamint azok a bűncselekmények, amelyeket a közvagyron rovására szándékosan követtek el és amelyek révén több, mint 3000 lej kárt okoztak s a nem szándékos bűncselekmények, amelyek révén 50 000 lejnél nagyobb kárt okoztak a köz- vagyronnak, továbbá a nemi erőszak, a megvesztegetés elfogadása és a rablás bűncselekményei.

A tervezet ugyanakkor előírja, hogy a visszaeső bűnösök, valamint azok, akik nem kezdték meg bűn- tetésük kitöltését, mert kivonták magukat az alól, nem részesülhetnek közkegyelemben, kegyelemben, a büntetés megváltoztatásában, vagy csökkentésében.

E törvénytervezet rendelkezéseinek alkalmazása révén nagy szá- mu törvényesítégek lehetőségeit nyújtunk arra, hogy újra beillesz- sük a többi dolgozó oldalán a társadalomfejlesztési tevékenység- be.

A jogügyi bizottság egyöntetűen helyesli a törvénytervezetnek annak előterjesztési formájában és java- solja, hogy a Nagy Nemzetgyűlés fogadja el törvény formájában.

c) azok, akiket nem szándékosan elkövetett bűncselekményekért ítélték el.

3. SZAKASZ. Csökkentik: a) 1/2-vel az 5 és 8 év (bezárólag) közötti büntetéseket; b) 1/3-al a 8 és 12 év (bezárólag) közötti büntetéseket; c) 2/3-al azokat a 10 évnél na- gyobb büntetéseket, amelyekre a 2. szakasz b) pontjában foglaltakat ítélték; d) 1/4-el az állam biztonsága el- leni bűncselekményekért elítélt sze- mélyekre írt büntetéseket.

4. SZAKASZ. 25 évi kényszermunkára változtatják át az élet- fogytiglani kényszermunkára el- ítélt személyek büntetését.

5. SZAKASZ. A jelen törvény elfogadásának időpontjáig elköve- tett kihágásokért írt fogházbűntetéseket, vagy pénzbüntetéseket, a- mennyiben még nem hajtották végre, nem kell végrehajtani.

6. SZAKASZ. A jelen törvény elfogadásának időpontjában azok- ban a bűnüldözés, vagy ítékezés al- latt álló ügyekben, amelyek az 1. szakasz szerinti közkegyelemben nem részesülő bűncselekményekre vonat- koznak, a büntető pert tovább fo- lytatják, a büntetés kihirdetése után pedig, az esetnek megfelelően, al- kalmazzák a 2. és 3. szakaszban foglalt rendelkezéseket, szem előtt tartva a 8. és 9. szakaszban előírt kivételeket.

7. SZAKASZ. A jelen törvény

rendelkezései alkalmazandók azok- ra a büntetésekre is, amelyeket elő- ző megkegyelmezések folytán csök- kentettek.

8. SZAKASZ. Kivételt képeznek az 1. szakasz a és c pontjainak elő- írásai alól azok a bűncselekmé- nyek, amelyekkel megkárosították a közvagyont és a hatóság közeg el- leni erőszak, az 1. szakasz c pont- jának előírásai alól pedig a szándé- kos emberölés bűncselekményei, va- lamint a béke és az emberiség elleni bűncselekmények.

Nem részesülnek a 2. és 3. sza- kasz előírásaiban azok, akik szándé- kos emberölést, két, vagy több sze- mély elleni nem szándékos ember- ölést, a közvagyon rovására elkö- vetett olyan szándékos bűncselek- ményeket, amelyekkel 3000 lejnél nagyobb kárt okoztak, azok a nem szándékos bűncselekmények, ame- lyekkel a közvagyonnak 50 000 lej-

nél nagyobb kárt okoztak, a nemi erőszak, a megvesztegetés elfogadá- sa és a rablás.

9. SZAKASZ. A visszaeső és az- ok, akik nem kezdték meg a bűn- tetés kitöltését, mert kivonták ma- gukat az alól, nem részesülnek köz- kegyelemben, kegyelemben, vagy büntetéseszkéntben.

10. SZAKASZ. A bűncselek- mény elkövetésén, a jelen törvény értelmében, bármely olyan celek- edetnek a törvény elfogadása idő- pontjáig való elkövetése értendő, a- melyet a törvény befejeztéig bűn- cselekményként, vagy kísérletként büntet, valamint az elkövetésükben tettesként, felbujtóként, vagy bűn- részesként való részvétel.

11. SZAKASZ. Az 1. szakaszban előírt közkegyelem csak abban az esetben van hatással az elítélt va- gyonnak elkobzására, ha ezt a bűn- tetést nem hajtották végre.

Remus Răduleț képviselő felszólalása

A jövő évi állami törvől szőlő törvénytervezet szem előtt tartja, hogy milyen feltételeknek kell lennie azoknak a határozatoknak az alkalmazása nyomán, amelyeket a párt Országos Konferenciája fogadott el a nemzetgazdaság, egész áll- ami és társadalmi életünk vezeté- sének tökéletesítése céljából — mondotta a felszóláló. — A tudománnyal foglalkozó rész tematiká- ja tükrözi a gazdasági tevékeny- séggel szorosan összefüggő, illetve a nagy társadalmi-kulturális je- lentőséggel bíró kutatások terén a párt- és államvezetőség által kijel- lott fő irányokat. Megelégedéssel állapítom meg, hogy az állami tör- velő a Tudományos Kutatás Or- szágos Tanácsának jövő évi egy- séges tudományos kutatási terjá- vaslatában foglalt csaknem 1150 probléma közül az alkalmazott jel- lő kutatások névnyitódott, s az e- legző terjesztésnek több, mint egyharmadát. A Tudományos Ku- tatás Országos Tanácsának évi ter- ve előirányozta, hogy 1968-tól kezdve alkalmazni és hasznosítani kell a természetben az utóbbi évek- ben befejezett, de eddig még fel nem használt több, mint 2000 al- kalmazott kutatás közül mintegy 400-nak az eredményeit. Ezt első lépésnek kell tekinteniük a kuta- tási eredmények hasznosításának ösztönzése terén — mondotta.

A tudományos célokra előirányzott több, mint 2 milliárd lej meze- remti az alapfeltételeket ahhoz, hogy idejében és kellő színvonalon megoldjuk a terv tudományos ré- szében szereplő elsődleges fontos- ságú problémákat és témákat.

Mint az Akadémia tagja, meg- jegyzem, hogy e magas tudomá- nyos fórum az állami terjesztésű tudomány-fejlesztésben foglalt pro- blémák és témák körülbelül egy- harmadában, közreműködik, illetve az egybehangolás feladatát látja el. A felszóláló a továbbiakban me- gemlíti az akadémiai kutatóinté- zetnek az ország műszaki, zász- dási és tudományos haladásának szolgálatába állított néhány újabb

kutatást. Ezek a következők: az évi tüzelőanyag- és energiaellátási tervek optimalizálásának módszere, a turbínákban fellépő kavitáció kutatása, a hegesztéssel és a he- gesztőközelekekkel kapcsolatos ku- tatások, a poliuretán-műgumi pró- bagváltásának megvalósítása, egy nátriumtartalmú polietilén gyár- tás technológiája jelentős részének kidolgozása, szintetikus glicerín előállítás, a korrózió leküzdésével kapcsolatos eredmények, alkalma- zott matematikai, műszaki és társadalmi tudományi munkák a vál- lalati termelés és munka tudomá- nyos szervezésével kapcsolatban, rádióizotóp- és félvezetőkutatások stb. Annak bizonyítására emlí- tem ezeket a munkákat — fol- tatta a felszóláló —, hogy az Aka- démia tagjai és vezetősége meze- tette a párt- és államvezetőség jo- gos bírálatát egyes évszázéknak multbeli orientációjával kapcsolat- ban. Megragadom az alkalmat, hogy biztosítsam a Nagy Nemzet- gyűlést, az Akadémia minden igvé- kezeteivel azon lesz, hogy össze- a hazai kutatómunka kijelölt irányvonalát.

R. Răduleț akadémikus ezután hangsúlyozta, hogy számottevő ősz- szereket ruháznak be primer energiaforrások feltárására és kitermelésére, valamint ener- getikai építkezésekre. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, cél- szerű lenne, ha egy Román Energetikai Intézet megalakítsa útján központosítanak az energeti- kai alaputatásokat. Az intézet ta- nácsosai nemcsak saját kutatásaik- kal foglalkoznának, hanem egysé- ges szemlében megvitátnák, me- gtanácskoznának az ország legfonto- sabb energetikai problémáit, mind- azokat a kérdéseket, amelyek egy- vagy több minisztériumot érdekel- nek.

A felszóláló rámutatott arra, hogy a geológiai és az évsányi kincsek, valamint a tüzelőanyag ki- termelésével kapcsolatos tervelő irányzatok — amelyek egyébként meghaladják az ötéves terv elő-

irányzatait — fedezik az ipar, a ennek keretében az energetika ter- szerű fejlesztésének szükségleteit. Egyben taglalta a tudományos ku- tatómunka ilyen vonatkozású fel-adatait.

Az állami terv tervezetének ko- házati előirányzatai ösztönzik az utóbbi esztendőben végzett és a jövő évre is előirányzott kohászati kutatásokat. Az e téren dolgozó szakemberek ugyanis fokozni kíván- ják a Martin-kemencék kihasználá- si mutatóját, bővíteni akarják a je- lenlegi kohászati gyártási-egy- zeket, újabb kiváló minőségű acél- fajtákat és hajlított vastagleme- zőket akarnak előállítani.

Számos gépgyártási intézet kutatói egyre hathatósabban mü- ködnek közre abban, hogy meg- szüntessék a lemaradást a nagyobb méretű, illetve technikailag bonyo- lultabb termékek gyártásának bein- dítása terén, valamint a kiváló mi- nőségű acélfajták és potányagok használatában. Ugyanakkor szilárd elhatározásuk új tervezési elgondo- lásokat megvalósítani, csökkenteni a fémigényes termékek súlyát.

A felszóláló a továbbiakban is- merette a matematika, a geológia, a bányászat, az energetika, a ko- házat, a gépgyártóipar, az elektro- nika és az elektrotechnika terén te- vékenykedő kutatók munkáit. A társadalomtudományi mun- kák közül megemlíti "Románia történetét, a nyelvtörténetét, a ro- mán irodalom- és tudománytörténe- tet, a munkaszervezés társadalomlé- laktani tematikáját, a nemzetgaza- dági kézikönyvet és a gazdasági fo- lyamatok modellezésével kapcsola- tos kutatásokat, valamint a digitális és analóg számítógépek használá- tát egyes társadalomtudományok különlegesen fontos területén.

A felszóláló befejezésül hangsu- lyozta, hogy meggyőződés szerint a kutatási egységek munkájának ja- vulása nyomán sikerül az eddignél jobb körülmények között megvaló- sítani a tematikai feladatokat s így a tudomány fokozottan előmozdi- thatja a hazai szocialista építés ki- teljesítésének művét.

Mihai Suder képviselő felszólalása

irányoz előtlen vonatkozásban.

A pártvezetőség és személyesen Nicolae Ceaușescu elvtárs utmu- tatásai alapján gondoskodniuk kell arról, hogy 1969-től kezdve ne haladjuk meg a fadöntés normá- lis, az erősegek növekedésének megfelelő évi mértékét. Ennek az utmutatásnak azonban csak úgy tu- duknunk eleget tenni, ha határozottan csökkentjük a falogvasztást a za- daság minden szektorában.

Ilyen tekintetben mind az er- dőgazdálkodás, mind pedig más nemzetgazdasági szektorok szá- nemtve eredményeket mondhat- nak magukénak. De még minde- nütt nagy tartalékok lehetők fel. Minisztériumunk keretében takarékoskodni lehet például a göngyöleggyártásban, amennyiben a fa csomagoló anyagot karton csomagoló anyaggal, kontenerek- kel, csomagolatlan áruk szállítá- sára berendezett különleges vasu- ti kocsiakkal és tehérgépkocsik- kal helyettesítik.

A cellulóz- és papíriparban még mindig a kiváló minőségű pu- ha gömbfa a termelés alapja. Csak igen kis mértékben hasz- nálják fel a bükkfát és a kisebb méretű fadarabokat, noha belő- lük főlős mennyiséggel rendel- kezünk.

A bányaiipar még nagyobb mértékben csökkentheti a bá- nyafalogvasztást, ha az eddignél szélesebb körben alkalmazza az u. rafehasználatú előregyártott beto- ton- és fémudolást.

Az építőiparnak is vannak tar- talékai ilyen szempontból: ter- jeszse ki az előregyártott elemek, használatát, csökkentse a tömb- beton-építkezést, alkalmazzon fémárványzatot, többszörösen felhasználható aszalutott stb.

Jelenleg nagy mennyiségű fa- anyagot fogvasztanak a mezőga- dásági szektorban, a falusi telep- lések, főként mezőgazdasági épüle-

tek, de elsősorban lakóházak eme- lésére. Nagy mennyiségű faanyag- got használnak szindelytől, korlá- t, hidak készítésére, a falusi vil- lamosításához, ahelyett, hogy kö- vet, léglát, oseropel, asbesztocem- lapokat, előregyártott betoneleme- ket, előővénvt stb. alkalmaznának. Jelentős mennyiségű fát lehet me- gtakarítani azal is, hogy keveseb- bet használunk belőle tüzelőnek. A lakosság tüzelőanyag-fogvasztása- nak 30 százalékat a fa teszi ki, a- mi jóval meghaladja a más orszá- gokhoz viszonyított átlagos tüzfá- fogvasztást. Nagy súlyt kell helyez- ni arra, hogy a tüzfát más tüze- lőanyaggal helyettesítsük. Vonat- kozik ez elsősorban a városokra, a- hol nemestítt lignitbrikettet kell használni, bővíteni kell a távfű- tés, de vonatkozik ez közűsekre és falvakra is, ahol több mezőga- dásági hulladékok, főzeget és rossz minőségű szénel lehetne tüzelő- anyagként hasznosítani. Ehhez vi- szont alakítsunk ki megfelelő eladá- si hálózatot a falvakon.

A felszóláló így folytatta: Mint- hogy a megrendőlk, beléértve az erdőgazdálkodási szektort is, 1968 folyamán pontosan megszabtott fa- mennyiséggel rendelkezhetnek, már az év elejétől kezdve széleskörűen takarékoskodni kell a fával, illetve helyettesíteni kell azt minden fel- használati területén.

Az erdőgazdálkodási dolgozók a párt vezetésével minden évben becsülte és határidő előtt teljesítet- ték az állami terv előirányzatait. A minisztérium az idén is hat nappal határidő előtt és jobb gazdasági e- redményekkel teljesítette az évi á- ruterelési és össztermelési tervet. Az eddigi eredmények mintegy biz- tosítottak szolgálnak arra, hogy si- kerrel valóra váltjuk az 1968 évi tervet is. Eppen ezért mindenben egyetérték a terjesztésével és a költ- ségesebb előirányzataival és azokat teljes bizalommal megzavazom,

